

Kde lze získat další informace?

KH-32-11-073-CS-C

Co když má organizace již certifikaci ISO 14001 nebo používá neformální systém EMS?

Společným cílem systému EMAS a normy ISO 14001 je zajistit řádné environmentální řízení. Přesto se však často pokládají za soupeře. Evropská komise uznala, že norma ISO 14001 může být pro systém EMAS odrazovým můstkem. Požadavky na systém environmentálního řízení podle normy EN ISO 14001:2004 se tak staly nedílnou součástí systému EMAS III.

Skutečnost, že za systém řízení systému EMAS byla zvolena norma ISO 14001, umožní organizacím přejít z normy ISO 14001 na systém EMAS bez zdvojeného úsilí, které by tento přechod nutně doprovázelo. Úspěšná certifikace ISO 14001 proto znamená, že byly podniknuty nejdůležitější kroky k registraci v systému EMAS. Další požadavky zahrnují:

- **úvodní přezkum stavu životního prostředí:** systém EMAS vyžaduje provedení úvodního přezkumu stavu životního prostředí, který má zjistit environmentální aspekty organizace. Pokud již však organizace má systém EMS s certifikací ISO 14001, formální přezkum stavu životního prostředí při rozšíření na systém EMAS provádět nemusí, jsou-li v certifikovaném systému EMS plně zohledněny environmentální aspekty stanovené v příloze I;
- **dodržování právních předpisů schválené vládou:** organizace registrovaná v systému EMAS musí prokázat plný soulad s právními předpisy v oblasti ochrany životního prostředí;
- **závazek k neustálému zlepšování environmentální výkonnosti:** organizace, která se chce zaregistrovat v systému EMAS, se musí zavázat k neustálému zlepšování environmentální výkonnosti. Environmentální výkonnost hodnotí environmentální ověřovatel;
- **účast zaměstnanců a otevřenost vůči veřejnosti:** organizace registrovaná v systému EMAS musí prokázat, že je schopna otevřeného dialogu se zaměstnanci a zainteresovanými osobami, jako jsou zúčastněné strany, místní orgány a dodavatelé;
- **ověřené environmentální prohlášení:** organizace musí učinit veřejné prohlášení o své environmentální výkonnosti. V environmentálním prohlášení jsou uvedeny dosažené výsledky v porovnání s environmentálními cíli a kroky, jež budou podniknuty v budoucnu za účelem neustálého zlepšování environmentální výkonnosti.

Posun k vynikající výkonnosti – přechod od neformálního systému EMS k systému EMAS

Kromě normy ISO 14001 existuje v Evropě několik systémů EMS. Ačkoliv každý systém EMS představuje hodnotný krok ke zlepšení environmentální výkonnosti, uvědomělé organizace často naráží na hranice těchto systémů a cítí, že potřebují systém náročnější a ambicióznější. Evropská komise dokončila studii o tom, jak organizace mohou stávající systém EMS rozšířit na systém EMAS, a zaregistrovat se tak v systému, který je prvotřídním srovnávacím kritériem pro environmentální řízení. Studie „Step Up to EMAS“ („Přechod na systém EMAS“) je k dispozici na této internetové adrese:

http://ec.europa.eu/environment/emas/documents/kit_en.htm.

Dodatečné informace jsou k dispozici na internetové adrese systému EMAS:

<http://ec.europa.eu/environment/emas>

Praktická příručka pro malé a střední podniky s jednoduše proveditelnými srozumitelnými kroky k přípravě malých a středních organizací na registraci v systému EMAS je k dispozici v souboru nástrojů pro malé a střední podniky na této internetové adrese:

http://ec.europa.eu/environment/emas/tools/sme_index_en.htm

Orgány veřejné správy mohou se systémem EMAS řídit činnosti v oblasti životního prostředí na místní úrovni. V tomto souboru nástrojů jsou uvedeny jednoduché kroky vedoucí k zavedení systému EMAS:

http://ec.europa.eu/environment/emas/local/pdf/la_toolkit_commission_020204_en.pdf

Každý členský stát EU určil příslušný orgán, který je zodpovědný za registraci organizací a za poskytování informací zainteresovaným stranám, včetně informací o pobídkách, které jsou vyhrazeny organizacím registrovaným v systému EMAS. Kontaktní údaje včetně internetových adres příslušného orgánu působícího ve Vaší zemi jsou k dispozici na internetové adrese systému EMAS:

http://ec.europa.eu/environment/emas/tools/contacts/countrymap_en.htm

Systém EU pro řízení podniků a auditu z hlediska ochrany životního prostředí

Improving your environmental and business performance

http://ec.europa.eu/environment/emas/index_en.htm

ISBN 978-92-79-19487-0

© Evropská společenství, 2011
Reprodukce je povolena pouze v případě uvedení zdroje.

Vytisknuto na recyklovaném papíře, jemuž byla udělena ekoznačka EU za grafický papír (<http://ec.europa.eu/environment/ecolable>).

Evropský systém řízení podniků a auditu z hlediska ochrany životního prostředí

Zlepšování environmentální a obchodní výkonnosti

- > Neustálé zlepšování environmentální výkonnosti
- > Shoda s právními předpisy v oblasti ochrany životního prostředí
- > Ověřené údaje pro environmentální výkaznictví
- > Snadné zavedení

http://ec.europa.eu/environment/emas/index_en.htm

Co je systém EMAS?

Systém řízení podniků a auditu z hlediska ochrany životního prostředí (EMAS) je dobrovolný systém EU určený pro společnosti a jiné organizace, které se zavazují k hodnocení, řízení a zlepšování své environmentální výkonnosti.

Organizace, které čelí rostoucím očekáváním spotřebitelů a trhů, těží z výhod snižování dopadu svých činností na životní prostředí. Přestože se na vynikající environmentální výkonnosti dříve nahlíželo jako na zdroj externích nákladů, čím dál více se stává obchodní výhodou. Protože otázky životního prostředí jsou stále složitější a početnější, musí se k nim přistupovat novým způsobem. Systém EMAS nabízí systematický přístup.

EMAS III, poslední revize nařízení o systému EMAS, jež vstoupila v platnost dne 11. ledna 2010, zavádí několik nových prvků, které zlepšují použitelnost a důvěryhodnost systému a zvětšují jeho viditelnost a dosah.

Systém EMAS je nejdůvěryhodnější a nejspolehlivější systém environmentálního řízení (EMS) na trhu, který ve srovnání s mezinárodní normou pro systémy environmentálního řízení EN ISO 14001:2004 (Dále jen "ISO 14001") obsahuje navíc několik dalších prvků. Vysoká kvalita systému EMAS je důsledkem:

- **přísnějších požadavků na měření a hodnocení environmentální výkonnosti v porovnání se stanovenými cíli a neustálého zlepšování environmentální výkonnosti;**
- **dodržování právních předpisů v oblasti ochrany životního prostředí zajištěného státním dohledem;**
- **intenzivního zapojení zaměstnanců;**
- **klíčových environmentálních ukazatelů umožňujících víceleté srovnání v rámci organizací a mezi organizacemi;**
- **informování široké veřejnosti prostřednictvím ověřeného environmentálního prohlášení a**
- **registrace veřejným orgánem po ověření akreditovaným/licencovaným environmentálním ověřovatelem.**

Systém EMAS má organizacím pomoci zlepšit jejich environmentální výkonnost a zároveň posílit jejich konkurenceschopnost, např. účinnějším využíváním zdrojů.

Registrace v systému EMAS umožňuje organizacím prokázat zúčastněným stranám, např. zákazníkům, regulačním orgánům a občanům, že hodnotí, řídí a snižují dopad svých činností na životní prostředí. Marketingovým nebo prodejním nástrojem sloužícím k propagaci vynikající environmentální výkonnosti organizace je logo systému EMAS.

Kdo se může účastnit systému EMAS?

Systém EMAS lze uplatnit ve všech odvětvích, přičemž je otevřený **všem druhům organizací** ve veřejném a soukromém sektoru, které chtějí zlepšit svou environmentální výkonnost. Po zavedení systému EMAS III mohou členské státy v systému EMAS registrovat organizace, které **nemají sídlo v EU (EMAS Global)**.

Snadná metodika systému EMAS dokonce umožňuje systém zavést v **malých a středních podnicích** i s malým počtem finančních a lidských zdrojů nebo omezeným rozsahem vlastních odborných znalostí. Míru uplatnění systému EMAS v malých a středních podnicích zvyšují **revidované cykly auditu**. Možnost **jediné podnikové registrace** snižuje administrativní a finanční zátěž organizacím s několika pobočkami. **Místním orgánům** zas systém EMAS pomáhá zefektivnit činnosti a požadavky v oblasti životního prostředí, např. z hlediska správy, výstavby, zdraví a vzdělávání.

Zavedení systému EMAS krok za krokem

Aby organizace mohla využívat výhod registrace v systému EMAS, měla by podniknout tyto kroky:

1. Provést přezkum stavu životního prostředí

Organizace musí provést a nechat ověřit úvodní přezkum stavu životního prostředí, který zohlední všechny environmentální aspekty činností organizace, jejich produktů a služeb, metod jejich posuzování, právní a regulační rámec organizace a její stávající praktiky a postupy v oblasti environmentálního řízení.

2. Přijmout environmentální politiku

Registrace v systému EMAS vyžaduje, aby organizace přijala environmentální politiku a zavázala se jak k dodržování všech příslušných právních předpisů v oblasti životního prostředí, tak k neustálému zlepšování své environmentální výkonnosti.

3. Zavést systém EMS

Na základě výsledků přezkumu stavu životního prostředí a politiky (cílů) je třeba zavést systém EMS. Účelem systému EMS je dosáhnout cílů organizace, jež jí v oblasti environmentální politiky stanovilo vrcholné vedení. V rámci systému řízení musí být určeny povinnosti, cíle, prostředky, provozní postupy, potřeby odborné přípravy a monitorovací a komunikační systémy.

4. Provést interní environmentální audit

Po zavedení systému EMS by měl být proveden environmentální audit. Při auditu se posuzuje zejména to, zda je zaveden systém řízení a zda je v souladu s politikou a programem organizace. Během auditu se zároveň kontroluje, zda organizace dodržuje požadavky příslušných právních předpisů v oblasti životního prostředí.

5. Vypracovat environmentální prohlášení

Organizace musí učinit veřejné prohlášení o své environmentální výkonnosti. V environmentálním prohlášení jsou uvedeny výsledky dosažené v porovnání s environmentálními cíli a kroky, jež budou podniknuty v budoucnu za účelem neustálého zlepšování environmentální výkonnosti organizace.

6. Zajistit nezávislé ověření ověřovatelem systému EMAS

Ověřovatel systému EMAS akreditovaný akreditačním orgánem systému EMAS členského státu musí přezkoumat a ověřit přezkum stavu životního prostředí, systém EMS, postup auditu a environmentální prohlášení.

7. Zaregistrovat se u příslušného orgánu členského státu

Ověřené prohlášení se pošle odpovídajícímu příslušnému orgánu systému EMAS k registraci a zpřístupní se veřejnosti.

8. Využívat environmentální prohlášení

Environmentální prohlášení lze využít k vykazování údajů o výkonnosti v marketingu, při posuzování dodavatelského řetězce a při zadávání veřejných zakázek. Informace z ověřeného prohlášení může organizace využít k tržní prezentaci své činnosti s uvedením loga systému EMAS, k posuzování dodavatelů v souladu s požadavky systému EMAS a k upřednostnění dodavatelů registrovaných v systému EMAS.

Jaké jsou výhody účasti v systému EMAS?

Systém EMAS přináší organizacím, které se ho účastní, mnoho výhod. Patří k nim:

(I) Větší environmentální a finanční výkonnost

- vysoce kvalitní environmentální řízení
- účinné využívání zdrojů a nižší náklady

(II) Lepší řízení rizik a příležitostí

- záruka dodržování právních předpisů v oblasti ochrany životního prostředí
- snížené riziko pokut souvisejících s právními předpisy v oblasti ochrany životního prostředí
- právní úlevy
- přístup k deregulačním pobídkám

(III) Větší důvěryhodnost, lepší pověst a větší transparentnost

- nezávisle ověřené informace o životním prostředí
- použití loga systému EMAS jako marketingového nástroje
- vzrůstající obchodní příležitosti na trzích, kde jsou důležité eko logické postupy produkce
- lepší vztahy se zákazníky, místní a širší komunitou a regulačními orgány

(IV) Větší účast a motivace zaměstnanců

- lepší pracovní prostředí
- větší loajalita zaměstnanců
- větší schopnost týmové spolupráce

Všechny tyto body vedou ke třem charakteristickým znakům systému EMAS:

výkonnost – věrohodnost – transparentnost

Řada členských států poskytuje organizacím registrovaným v systému EMAS finanční pobídky. Organizace registrované v systému EMAS mohou například v závislosti na lokalitě požívat výhod delších intervalů kontrol, nižších poplatků za povolení, rychlého získání povolení a lepšího přístupu k finančním prostředkům. Další informace získáte od příslušného orgánu ve Vašem členském státě.

<http://ec.europa.eu/environment/emas>